

12.9.2022 Risto Heikkinen

Rekisterit ja tietosuoja

**ALLERGIA
IHO
ASTMA**

Peruskäsitteet

- **henkilötiedot** - kaikki tiedot, jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön
 - esim. nimi, puhelinnumero, sijaintitiedot, sairauksia koskeva tieto
 - voivat olla tallennettuja esim. sähköisesti, paperilla, kortistossa, mapeissa, kuva- tai äänitallenteena
- **rekisteröity** - henkilö, jota henkilötieto koskee
 - **oikeus** saada tietoa henkilötietojensa käsittelystä, saada tutustua tietoihin, oikaista tietoja, poistaa tiedot tai tulla unohdetuksi, rajoittaa tietojen käsittelyä, siirtää tietoja järjestelmästä toiseen, vastustaa tietojen käsittelyä, olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi

Peruskäsitteet

- **rekisterinpitäjä** - henkilö, yritys, yhteisö, organisaatio (ym.), joka määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot (miksi ja miten)
 - esim. yhdistys, sairaala, verkkokauppa, sosiaalisen median palvelu
- **henkilötietojen käsittelijä** - rekisterinpitäjältä ulkopuolinen taho, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun
 - esim. IT-palveluntarjoaja, jolla on pääsy rekisterinpitäjän henkilötietoihin

Peruskäsitteet

- henkilötietojen käsittelyssä on huomioitava
 - lainmukaisuus, asianmukaisuus ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvyys
 - luottamuksellisuus ja turvallisuus
 - henkilötietojen keräämisellä tulee olla asianmukainen **tarkoitus**
 - tietoja on kerättävä tarkoitukseen nähden vain tarpeellinen määrä
 - tietoja pitää päivittää tarvittaessa
 - tietoja on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa vain niin kauan kuin tietojenkäsittelyn tarkoitus vaatii

Kuusi perustetta henkilötietojen käsittelylle

- rekisteröidyn suostumus
 - kirjallinen tai suullinen
 - on mahdollista peruuttaa
 - rekisterinpitäjällä velvollisuus osoittaa, että lainmukainen suostumus on olemassa
- lakisääteinen velvoite
 - yhdistyslain velvoite ylläpitää luetteloa jäsenistä, palkkatietojen välittäminen veroviranomaisille
- rekisterinpitäjän oikeutettu etu
 - merkityksellinen suhde rekisteröityyn, asiakkuus esim. jäsenviestintä ja suoramarkkinointi
- elintärkeiden etujen suojaaminen, esim. humanitaarisessa hätätilanteessa
- sopimus, esim. verkkokaupassa
- yleinen etu tai julkinen valta, esim. tilastointi tai tieteellinen tutkimus

Risto Heikkinen 12.9.2022

Erityisten henkilötietoryhmien käsittely, lähtökohtaisesti kiellettyä

- muun muassa rotua, poliittisia mielipiteitä ja terveyttä koskevia tietoja ei saa käsitellä paitsi kun:
 - rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksen
 - henkilötietoja käsitellään säätiön, yhdistyksen tai muun voittoa tavoittelemattoman yhteisön laillisen toiminnan yhteydessä
 - rekisteröity on saattanut tiedot julkiseksi esim. omilla verkkosivuillaan

Rekisteröityjen informointi

- ei edellytetä enää rekisteri- tai tietosuojaselosteen laatimista
- rekisteröityjä tulee kuitenkin informoida siitä, miten henkilötietoja käsitellään
 - tiiviisti, läpinäkyvästi, helposti ymmärrettävässä ja selkeässä muodossa
- lisäksi organisaation sisäinen asiakirja, jossa kuvataan miten tietoja käsitellään = ”seloste käsittelytoimista” on tehtävä, jos
 - henkilötietojen käsittely aiheuttaa todennäköisesti riskin rekisteröidyn oikeuksille ja vapauksille tai
 - henkilötietojen käsittely ei ole satunnaista tai
 - käsiteltävät henkilötiedot sisältävät erityisiä tietoryhmiä tai rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja.

Mitä tietoja rekisteröidyn informointi edellyttää

- kuka rekisterinpitäjä on
- mitä tarkoitusta varten rekisteröidyn henkilötietoja tarvitaan
- kuinka kauan henkilötietoja tarvitaan
- luovutetaanko henkilötietoja eteenpäin tai siirretäänkö niitä ETA-maiden ulkopuolelle
- miten rekisteröity voi käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiaan
- tieto rekisteröidyn oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvista riskeistä

Miten tästä eteenpäin?

- jäsentietojen käsittely:
 - lakisääteinen velvoite: luettelo jäsenistä
 - suostumus: tapahtumien osallistujat
 - oikeutettu etu: jäsenpalveluista ja -viestinnästä huolehtiminen
- riskikartoitus ja kuvaus siitä, miten riskeihin on varauduttu
 - ketkä käsittelevät tietoja, miten tietoja tallennetaan, miten tiedot on suojattu
- tietoja kerätään vain tarpeeseen
- tietoja säilytetään vain välttämättömän ajan
- liitto on uudistamassa omaa ilmoitustaan henkilötietojen käsittelystä
- käytännössä riittää, että yhdistys linkittää liiton ilmoituksen kotisivuilleen ja ehkä kertoo ne erityiset tavat, miten omassa toiminnassa käsitellään henkilötietoja